

Test Salut

Guia per a l'emplenament del formulari

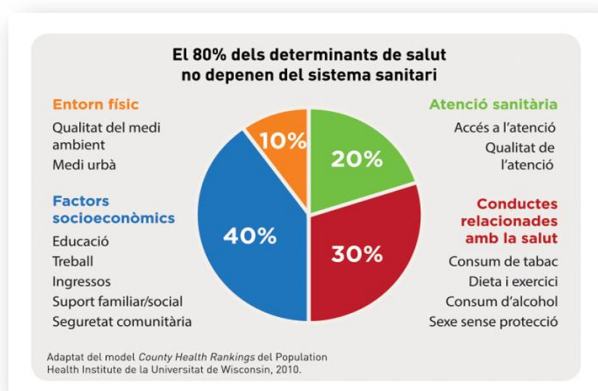
**Document elaborat pel Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública, Direcció General de Planificació i Recerca en
Salut i AQuAS**

Barcelona, 15 de juliol de 2016

La salut de les persones ve determinada per una sèrie de factors com ara els biològics, els estils de vida, els serveis sanitaris, però també les xarxes socials i comunitàries, les condicions de vida (l'educació, el treball, l'habitatge, etc.) i per factors lligats al context general (socioeconòmics, culturals i d'entorn). Independentment del nivell d'ingressos dels països, la salut i la malaltia tenen una dimensió social que vincula la situació socioeconòmica a l'estat de salut. El 80% dels determinants de la salut es troben fora del sistema sanitari; de fet, els estudis assenyalen que els serveis sanitaris només contribueixen un potencial 11% en la reducció de la mortalitat.

2

A partir del marc teòric dels determinants de la salut, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar el 18 de febrer de 2014, a través d'un Acord de Govern, la creació del Pla interdepartamental de salut pública (PINSAP), iniciativa pionera que recull les línies d'actuació transversals i interdisciplinàries per a l'abordatge dels problemes de salut a través de la coordinació de les accions que incideixen en la salut de la població i que són competència dels diversos departaments. En la primera fase de desplegament del PINSAP s'han prioritzat les actuacions per disminuir les desigualtats en salut que tenen l'origen, principalment, en els determinants de la salut. Les actuacions del PINSAP s'agrupen en relació amb dos eixos d'actuació, un dels quals és incorporar la visió de salut en el disseny i l'avaluació de les polítiques públiques. Per tant, en aquest eix, una de les actuacions acordades és incorporar la perspectiva de salut i d'equitat en el disseny de les polítiques públiques mitjançant l'avaluació de l'impacte en salut.

Per avançar en el desplegament, el passat 14 d'octubre de 2014 es va aprovar un Acord de Govern que recollia:

- Impulsar l'acció interdepartamental i amb el món local, en el marc del PINSAP, i desenvolupar eines, com ara el **Test Salut**, per identificar i avaluar l'impacte en l'estat de la salut de la població de les polítiques públiques responsabilitat

del Govern, i dissenyar estratègies per a l'abordatge dels determinants de la salut.

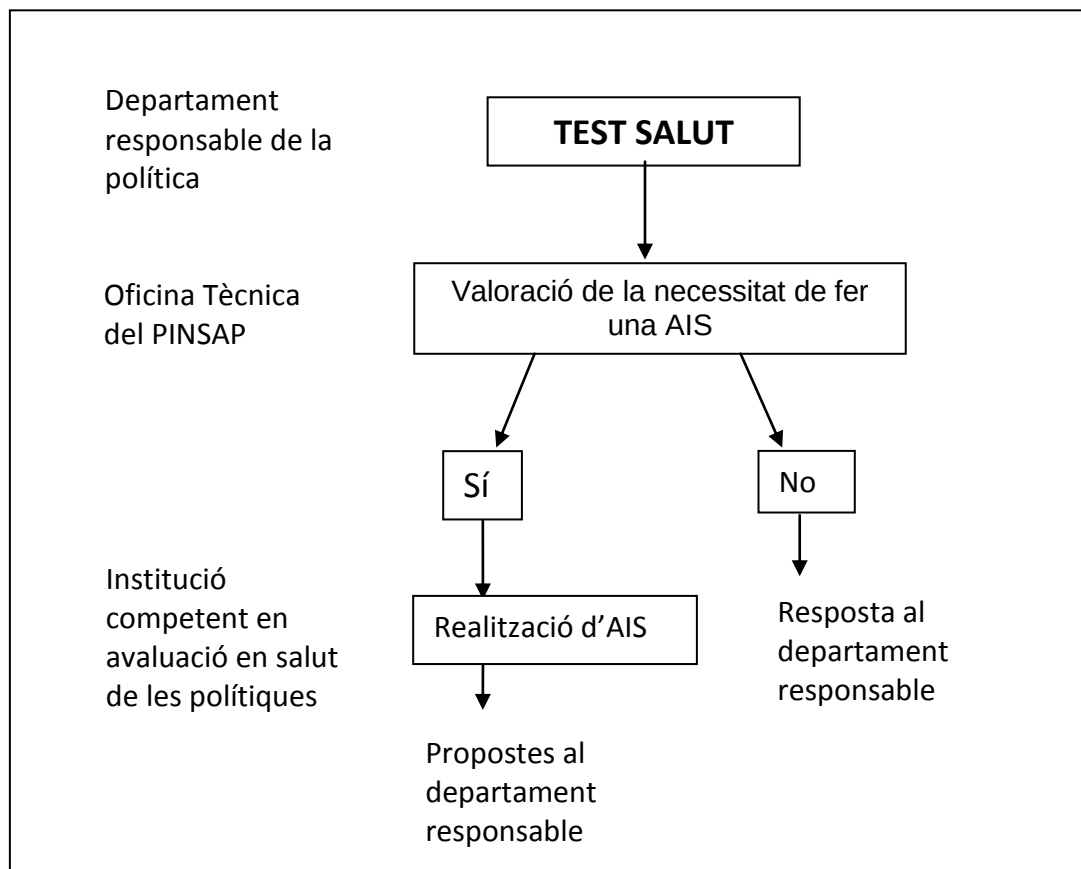
En aquest document es proposa una primera formulació del Test Salut, basada en els documents *Desarrollo de una herramienta de cribado para la evaluación de impacto en salud (EIS) de políticas nacionales* del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, en el marc del Projecte Equity Action, i *Herramienta de cribado para la EIS de las políticas públicas sectoriales 2014* d'OSAGIN, del Govern Basc, amb la idea de fer una primera prova en un conjunt inicial de 5 a 10 polítiques públiques abans de proposar-lo per a la utilització habitual.

3

Procediment d'administració i circuit

El **Test Salut** està pensat com un instrument d'autoavaluació per al departament que proposa una política concreta. La informació recollida en l'instrument s'envia electrònicament a l'Oficina Tècnica del PINSAP. Des d'aquesta oficina es considera la necessitat o no de fer una avaluació d'impacte en salut (AIS) i la millor manera per portar-la a terme, tenint en compte i treballant en col·laboració amb les institucions competents en avaluació de polítiques públiques lligades als diferents departaments de la Generalitat de Catalunya.

L'Oficina Tècnica del PINSAP retorna la valoració de la necessitat concreta de fer una AIS o no en un termini màxim de dues setmanes i, en el cas que es consideri necessària, fa la proposta específica de com portar-la a terme.

Test Salut

Per accedir al formulari en línia, cliqueu [aquí](#)

Nom de la política	
Unitat responsable	
Departament o institució responsable	
Persona responsable	
Estat actual de desenvolupament 1. Disseny i formulació 2. Aprovació 3. Execució 4. Avaluació i reformulació	1. Encara no s'ha presentat un text definitiu per a l'aprovació. 2. La política ja està dissenyada o formulada, però encara no s'ha aprovat i es poden introduir esmenes o canvis. 3. Comença a aplicar-se a partir de la data d'aprovació. 4. L'avaluació pot ser: <i>de procés</i> , encara durant l'execució (per exemple, en un programa que es renova anualment, però que no té data concreta de finalització); <i>ex post</i> , just en acabar l'execució, o <i>d'impacte</i> , temps després d'acabar l'execució.
En l'estat actual de desenvolupament de la política: 1. És possible introduir canvis majors? 2. És possible introduir canvis menors? 3. No és possible introduir canvis	1. Per exemple, canvis en els objectius principals, les institucions i els actors fonamentals per a l'execució, la població afectada, etc. 2. Per exemple, canvis en la forma d'implementació, els objectius secundaris o complementaris, el calendari d'implementació, la coordinació o cooperació amb altres agents i institucions, els recursos o instruments necessaris, etc.
Persona que emplena el test (nom, organització, lloc de treball)	El Test Salut l'ha d'emplenar una persona del departament o l'entitat que proposa la mesura i que la conegui en profunditat.
Data de realització del test	
Data d'elaboració de la política	

Dades generals

1. Objectius generals	Objectius lligats als principals resultats finals esperats (no cal esmentar els objectius específics i passos intermedis o instrumentals).
2. Justificació	Cal esmentar breument quin problema cal resoldre, quina oportunitat s'ha d'aprofitar i/o quina obligació jurídica s'ha de complir.
3. Tipus de política a. Polítiques normatives 1. Llei 2. Decret 3. Ordre 4. Pressupostos b. Polítiques no normatives 1. Estratègia 2. Pla 3. Programa 4. Altres	a. En relació amb l'Administració autonòmica: 1. Una llei només pot ser aprovada pel Parlament. 2. Un decret només pot ser aprovat pel Govern. 3. Una ordre pot ser dictada per un departament. 4. Llei anual de pressupostos. - b. 1. Una estratègia estableix els objectius generals a mitjà o llarg termini en un àmbit més o menys ampli. Normalment requereix de la col·laboració de diverses institucions o departaments. 2. Més concret que l'estratègia. Estableix unes prioritats i un horitzó temporal més específics. Pot incloure la realització de diversos programes. 3. Més concret que el pla. Estableix objectius operacionals i assigna recursos per a activitats específiques, està subjecte a avaluació. Té un horitzó temporal més reduït i, normalment, un objectiu de població més específic.
4. El desenvolupament de la política implica algun mecanisme de participació social? En cas afirmatiu, quin/s tipus de participació? 1. Informativa 2. Consultiva 3. Participativa 4. Col·laborativa 5. Apoderament	1. Informativa. Es difon la informació relativa a la política (típicament per mandat legal). Si es recull informació sobre les preferències i opinió de la població, es fa de forma informal o no sistemàtica. 2. Consultiva. S'estableix un canal oficial/formal (de coneixement públic) de recepció d'opinions, peticions, i informació. No vincula en cap cas les decisions de les administracions públiques. 3. Participativa. Els actors socials i/o els ciutadans (o els voluntaris implicats) tenen capacitat d'influència o de decisió en alguna fase de la política. La participació es fa a través de mecanismes oficials i reglats, amb una base legal explícita. Normalment implica una interiorització de la participació social com a dret dels ciutadans (i no solament com a decisió de l'Administració). 4. Col·laborativa. Els actors socials (o els voluntaris) implicats tenen capacitat de gestió directa d'alguna part de la política i són tinguts en compte per a la formulació. Pot consistir en un foment de l'autogestió de la comunitat (veïns, col·lectius, etc.). Pot prendre també la forma de un conveni oficial de col·laboració o d'externalització de la gestió de serveis públics a una entitat social. 5. Apoderament. La política incrementa la possibilitat real de les persones i/o la comunitat (típicament col·lectius prèviament no tinguts en compte) d'expressar les seves necessitats, presentar les seves demandes i poder actuar sobre aquestes

	necessitats (de vegades amb autogestió). Es pot aconseguir capacitant-los (legal, econòmica, cultural o socialment) per influir efectivament (portant l'iniciativa) en les decisions que afecten les seves vides i fomentant la confiança dels ciutadans en les pròpies capacitats.
5. En cas afirmatiu, en quines fases del procés de desenvolupament de la política s'inclou la participació social? 1. Disseny 2. Implementació 3. Avaluació	
6. La política es desenvolupa en alguns dels àmbits prioritaris del PINSAP: 1. Mobilitat 2. Alimentació 3. Entorn 4. Ocupació 5. Urbanisme i habitatge 6. Educació 7. Cultura, lleure i activitat física 8. Sistema sanitari 9. Polítiques socials 10. Col·lectius vulnerables, infants, gent gran 11. Salut comunitària 12. Treball intersectorial 13. Recerca 14. Avaluació d'impacte	
7. El desenvolupament de la política inclou una acció intersectorial? En cas afirmatiu, quin/s tipus d'acció? 1. Informació 2. Cooperació 3. Coordinació 4. Integració 5. Salut a totes les polítiques	1. Informació. Intercanvi d'informació (resultats d'estudis, anàlisis, problemes, etc.) amb un altre sector. Pot ser un primer pas per generar diàleg o identificar assumptes clau per a un futur treball en comú. 2. Cooperació. Interacció entre sectors amb l'objectiu de millorar l'eficiència en les accions de cadascun. Va més enllà de la cooperació reactiva com a conseqüència d'un problema puntual i implica una certa pèrdua d'autonomia per cada part. Es tracta d'accions estratègicament orientades a optimitzar recursos de tots dos sectors, típicament en l'àmbit de la implementació de polítiques més que en el disseny. 3. Coordinació. Treball sinèrgic d'ajustament de les polítiques i programes de cada sector amb l'objectiu d'augmentar l'eficiència i l'efectivitat, i inclou interdependència i pèrdua parcial d'autonomia. Tendeix cap a una major horitzontalitat de la relació entre els actors, sovint deguda a compartir una font comuna de finançament. No és suficient una planificació i repartiment comú de responsabilitats entre els sectors. També requereix que aquesta lògica s'inclouï en els plans i pressupostos propis. 4. Integració. Implica la definició, d'una política o programa, de forma conjunta amb altres sectors, compartint accions, responsabilitats i recursos, en què la nova política va més enllà

	del treball i objectius d'un sector. Normalment requereix d'alguna figura de direcció en comú (intersectorial). 5. Salut a totes les polítiques. Es tracta d'un pas més enllà de la integració (o complementari a aquesta), que va de la solució de problemes comuns concrets al desenvolupament de nous programes i polítiques que busquen elevar els estàndards de qualitat de vida. No solament es dissenya, implementa i avalua una política de manera conjunta (entre el sector sanitari i altres sectors), sinó que la salut es converteix en un eix comú a totes les polítiques i tots els sectors tenen la millora de la salut (o qualitat de vida) com un dels seus objectius propis (i interioritzen aquesta responsabilitat).
8. En cas afirmatiu, en quines fases del procés de desenvolupament de la política s'inclou l'acció intersectorial? 1. Disseny 2. Implementació 3. Avaluació	
9. Població a la qual afecta la política 1. Universal 2. Selectiva	
10. Si la població a la qual afecta la política és selectiva, quins són els grups de població que es poden veure afectats? 1. Infants (0-12) 2. Adolescents (13-17) 3. Joves (18-30) 4. Adults (31-64) 5. Gent gran (> 65) 6. Dones 7. Població immigrada 8. Minories ètniques (<i>Especifiqueu-les</i>) 9. Persones amb baix nivell educatiu 10. Persones amb baix nivell socioeconòmic 11. Persones aturades 12. Persones sense sostre 13. Persones amb diversitat funcional (física i/o mental) 14. Persones en funció de la seva orientació sexual 15. Població institucionalitzada 16. Persones amb dependència i cuidadores 17. Persones amb malalties cròniques 18. Persones que viuen soles 19. Famílies 20. Altres	

Impacte sobre els determinants de la salut

Determinants de la salut	Impacte potencial de la política en aquests determinants	Grups de població als quals especialment afecta	Igualtat/desigualtat ¹
	Desconegut, mixt o no clar (D/M/NC), (<i>Cal explicar per què</i>). Positiu, 3 graus: (+) (++) (+++) Efecte neutre (0) Negatiu, 3 graus: (-) (--) (---)	(<i>Cal utilitzar la classificació ítem 10</i>)	Desconegut, mixt o no clar (D/M/NC), (<i>Cal explicar per què</i>). Positiu, 3 graus: (+) (++) (+++) Efecte neutre (0) Negatiu, 3 graus: (-) (--) (---)

Determinants intermedis

Circumstàncies materials

Condicions de l'habitatge	Inclou salubritat, accés als subministres bàsics d'aigua i energia, isolament tèrmic i acústic mínim, seguretat estructural, accessibilitat física, etc.
Condicions del barri/zona	Inclou seguretat (física, delinqüència) i accessibilitat.
Medi ambient: 1. Zones verdes 2. Qualitat de l'aire 3. Energia 4. Qualitat de l'aigua 5. Soroll 6. Altres (<i>Cal explicar-los</i>)	A "altres" es poden incloure condicions com ara: la contaminació i/o toxicitat dels aliments o la terra, les temperatures extremes, la presència de focus de malalties transmissibles (insalubritat, aigües estancades, animals, etc.), la radiació, els fluxos electromagnètics nocius, etc.
Accés a serveis i béns bàsics	Inclou accés a treball, educació, formació i habilitats, alimentació, seguretat alimentària, habitatge, serveis sanitaris, serveis i prestacions socials, comerç, instal·lacions d'oci i cultura i altres.
Transport públic i mobilitat	Inclou la qualitat del transport públic, l'accessibilitat (preu, extensió, horari, etc.) i la promoció de l'ús del transport.
Condicions físiques de treball	Riscos laborals considerant també horaris llargs, condicions ergonòmiques, etc.

Factors psicosocials

Estrès psicosocial	És l'estrès provocat per raons econòmiques, la percepció d'exclusió social, la càrrega de feina, inseguretat vital, etc.
Seguretat ciutadana	
Suport social i xarxes	Connexions estables amb família i amics, amb la comunitat, entitats i xarxes, etc.
Conciliació de la vida familiar i laboral	Inclou la flexibilitat horària (extensió, horari, existència de treballs parcials/reduccions; a decisió del treballador), la no-necessitat de disponibilitat permanent (o en vacances), la coresponsabilització de la tasca de cures amb igualtat de gènere, la disponibilitat de serveis públics com ara escoles bressol, etc.

Estils de vida

Alimentació saludable	
Activitat física	

¹ L'efecte sobre la igualtat/desigualtat es considera de manera independent a l'impacte (positiu o negatiu) potencial general de la política. Una política d'impacte positiu pot tenir un efecte negatiu sobre la igualtat si només millora la situació dels que ja tenien millor salut (per exemple, conscienciar en salut només els joves universitaris a través de plataformes virtuals) o que millori la situació d'un col·lectiu en detriment de la d'un altre (per exemple, una infraestructura de transport públic que genera molèsties als veïns).

Tabac	
Consum d'alcohol	
Consum d'altres drogues	
Pràctiques sexuals segures	
Sistema de salut	
Disponibilitat dels serveis del sistema de salut	Existència a la cartera de serveis corresponent.
Accessibilitat als serveis del sistema de salut	Possibilitat real d'accés (cobertura poblacional del dret d'accés, capacitat econòmica en cas de pagaments complementaris, barreres arquitectòniques, distància, etc.). Els horaris de prestació del servei són adequats a les necessitats de la població.
Acceptabilitat dels serveis del sistema de salut	La manera de prestació dels serveis no causen rebuig a grups culturals o ètnics específics. Els serveis s'adapten a la diversitat cultural sempre que això no suposi un perjudici per a la salut o un increment injustificat de la despesa.
Qualitat dels serveis del sistema de salut	Els serveis són eficaços a millorar la salut dels usuaris tant com l'estat actual de la ciència i tecnologia sanitària permeti. Les llistes d'espera són raonables i es tenen en compte les necessitats i preferències dels usuaris, i es busca la seva satisfacció.
Cohesió social	Integració social (absència de desigualtats i manques extremes), no-discriminació, existència de xarxes (formals i informals) comunitàries, associacions (culturals, lúdiques, esportives, solidàries, reivindicatives, etc.). Sentiment de pertinença a la col·lectivitat.
Determinants estructurals	
Context socioeconòmic i polític	
Governança	Polítiques de millora del funcionament de les institucions públiques (qualitat, eficàcia, eficiència, etc.), de foment de la participació ciutadana i de control democràtic sobre les polítiques públiques.
Polítiques macroeconòmiques	Polítiques amb impacte sobre el cicle econòmic i les grans variables que té, com el creixement econòmic, les polítiques fiscals, l'ocupació, etc.
Polítiques laborals	Polítiques relacionades amb la regulació del mercat laboral, polítiques actives d'ocupació, contractació pública, etc.
Polítiques socials	Polítiques de benestar social i/o relacionades amb la integració i l'exclusió social, l'autonomia i la dependència de les persones, la reducció de les desigualtats, etc.
Polítiques sanitàries	Polítiques de salut i/o relacionades amb la provisió directa de serveis sanitaris.
Polítiques d'educació	Polítiques d'ensenyament i/o relacionades amb la formació.
Cultura, normes i valors socials	
Posició socioeconòmica	
Nivell educatiu	Nivell final obtingut d'educació formal (primària, secundària, formació professional, grau superior, etc.). Cal no confondre aquest ítem (sobre si la política fa que la seva població objectiu arribi a un nivell d'estudis més alt o no) amb el de "polítiques d'educació", sobre els efectes de la política en el sistema educatiu (canvis en l'equitat, l'eficàcia, l'eficiència o la formació en tot allò —com la conscienciació en salut o les activitats no curriculars— que pot ser positiu, però que no té un impacte directe en el nivell educatiu finalment assolit).
Ocupació	Es refereix al binomi ocupació/desocupació (ocupabilitat/atur).
Ingressos	
Gènere	Aquí s'inclouen les polítiques amb un impacte en la desigualtat de gènere (tant les situacions explícites de tracte injust / violència / desvalorització de la dona, etc., com la distribució del poder, les limitacions imposades pels rols de gènere, etc.).
Ètnia	

Avaluació final

Si s'ha indicat un possible impacte negatiu, mixt o no clar en algun determinant de la salut, com es pot reduir-lo o evitar-lo?

Hi ha possibilitats de millora de l'efectivitat o de l'eficiència de la política a través d'algun tipus addicional d'acció intersectorial? En cas afirmatiu, quin/s tipus d'acció i amb quina institució/organització?

Hi ha possibilitats de millora dels resultats de la política a través d'algun mecanisme addicional de participació social? En cas afirmatiu, quin/s mecanisme/s de participació social i amb quina població/organització?

Hi ha possibilitats reals d'introduir modificacions en la intervenció abans de la seva posada en funcionament?

	Sí
	No
	Dubtós

Per a qualsevol dubte o aclariment, poseu-vos en contacte amb
pinsap.salut@gencat.cat